

Вечір-реквієм «Голгофа голодної смерті»

М.С.Семенюк,
методист Ради директорів вищих
навчальних закладів I-II рівнів акредитації
Чернівецької області, викладач основ
філософських знань Державного вищого
навчального закладу «Чернівецький коледж
дизайну та економіки»

Мета: ознайомити студентів з історією виникнення голоду 1930-их років в Україні; розвивати вміння студентів аналізувати та систематизувати свої знання; виховувати тягу до правди, справедливості, цікавість до історичного минулого України; вшанувати світлу пам'ять безвинно замучених голодом і політичними репресіями.

Обладнання: виставка книг і плакатів, присвячених Голодомору; аудіозаписи та відеоматеріали; репродукція фотознімків 1930-их років.

(На столі вишитий рушник, на ньому лежить чорна хлібина зі склянкою води, горить свічка, лежать букет квітів та різноколірне кленове листя, перев'язані чорною стрічкою.)

Хід заходу

Ведуча. Шановні викладачі та студенти! Наш найсвятіший обов'язок сьогодні – зберегти пам'ять про всіх, хто недожив, недолюбив, пам'ять про живих і ненароджених. Ніхто не має права про це забути.

Ведучий. Сьогодні ми маємо для себе чітко зрозуміти: головною, неперехідною цінністю для нас є власна держава, бо лише здобуття Україною незалежності та демократичний шлях, який ми обрали, є надійною гарантією того, що це ніколи не повториться.

(Перегляд відеорепортажу телеканалу «24».)

Читець 1.

Ти кажеш, не було Голодомору?

І не було голодного села?

Я бачив сам оту зловісну пору,

І пухлих, і померлих на шляхах.

І досі ще стоять мені в очах...

Так не кажи, що не було голодомору.

Читець 2.

Голодомору сльози і могили...

І перед ними ми в боргу завжди

За тих, що крихти хліба не доіли

І не допили чистої води.

Читець 3.

Але зернина, що у полі скресла,

Надією і вірою зросла,

І Україна, як народ, воскресла,

І наша віща доля ожила.

Читець 4.

У полі висохли криниці.

Ніхто не сів, не орав,

Голодний рік, мов чорна птиця,

Над краєм змореним літав.

Читець 5.

Голодомор, небачене страхіття,

Що холод навиває кризь роки,

Що серце кригою до сліз стискає

І скорботу розливає навкруги.

Читець 6.

Забути ті часи не маєм права

Й жажливі тридцять третього жнива,

Хай будуть докором насильству й зраді,

Допоки наша нація жива.

(Після цього звучить пісня «Свіча».)

шину. Терли в макітрі й варили суп. Хлопці ловили горобців, голубів і ласували «м'ясом». Справжнього хліба ми не бачили».

Читець 2. «Дуже хотілося їсти. Худобу від нас забрали, клуню розібрали й усе забрали в колгосп. Ми не хотіли йти, але мусили, бо дуже хотіли їсти. Аби вижити, шукали макуху, варили лободу, збирали щавель, їжака зловили й з'їли. Люди в селі пухли з голоду й умирали. Мій батько збирав на полі загублені колоски. Його за це заарештували й посадили на 3 роки до в'язниці».

Читець 3. «Одного дня до нашого двору підїхала підвода з трьома чоловіками, один з яких був у шкіряній куртці й з пістолетом за поясом. Він сказав російською мовою: «Ми берьом для государства хлеб і продукти, не смейте возражать...» У селі в ті роки померло багато людей. Померлих хоронили без труп, усіх разом. Багато людей ходили опухлі, дехто помирав прямо на дорозі».

Ведуча. 1933 рік. Найчорніший час в історії України. У світі не зафіксовано голоду, подібного тому, що випав тоді на долю однієї з найродючіших і найблагородніших країн. Далі пропонуємо вашій увазі відеорозповідь українки з Каліфорнії Євгенії Даллас, яка сама пережила трагічні події 1930-их років.

(Перегляд відеорепортажу Української служби «Голос Америки».)

Ведучий. Найлютіший голод, якого не знала не тільки історія України, а, мабуть, історія будь-якої іншої країни. Голод, який, і це вже стократно доведено, був навмисне влаштований з метою зламати й знищити українське селянство, що є

з України з урожаю 1933 р.;

2) проведення насильницької колективізації;

3) примусове розкуркулювання селян.

(Перегляд відеоролику з виступу співачки Ніни Матвієнко.)

Ведуча. За даними науково-демографічної експертизи загальна кількість людських втрат безпосередньо від Голодомору складає близько 4 мільйонів осіб. Також за даними слідства було визначено, що втрати українців у частині ненароджених становлять понад 6 мільйонів осіб. За неофіційною інформацією великий голод 1932-1933-их років в Україні забрав життя від 7 до 11 мільйонів осіб.

Ведучий. Найбільше українців загинуло в Київській та Харківській областях, а також у Вінницькій, Чернігівській, Одеській, Полтавській, Сумській, Черкаській, Житомирській областях. Найменше – у Донецькій області.

Ведуча. Ця інформація повинна бути всім відома. Так 15 травня 2003 р. Верховна Рада України в офіційному зверненні до нашого народу визнала Голодомор актом геноциду.

Ведучий. У листопаді цього ж року 58-а сесія Генеральної асамблеї ООН ухвалила «Спільну заяву з нагоди 70-ї річниці Великого голоду 1932-1933 років», де він визнавався національною трагедією українського народу.

Ведуча. 28 листопада 2006 р. парламент України ухвалив закон «Про Голодомор 1932-1933 років в Україні», який трактує ці події як геноцид українського народу. Голодомор в Україні 1932-1933 років офіційно визнали геноцидом українського народу й засудили чимало країн світу.

іною незалежності та демократичний шлях, який ми обрали, є надійною гарантією того, що це ніколи не повториться.

Ведуча. Просимо вшанувати пам'ять жертв Голодомору хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання. Після цього звучить кантата-реквієм у виконанні народного артиста Б.Ступки. На екрані відеоролик «Свічка пам'яті жертвам Голодомору».)

Ведучий. Багатовікова історія українського народу мала не одну трагічну сторінку. Трагедія 1932-33-их років – злочин влади проти власного народу. За механізмом творення й страхітливими наслідками його слід занести до книги трагічних дат в історії людства.

Ведуча. Моторошний парадокс: люди вмирили на родючих чорноземах, на безмежних ланах і полях, усіяних житом і пшеницею, на дбайливо доглянутих городах з рясним урожаєм. Чому вмирили? Бо в них забрали все. Усе до останнього колоска, до останньої зернини.

Ведучий. Це було не стихійне лихо, а умисно підготовлений голодомор. Сталін, говорячи про підсумки І п'ятирічки, заявив: «Ми, безперечно, досягли того, що матеріальне становище робітників і селян поліпшується з року в рік. У цьому можуть сумніватися хіба що тільки запеклі вороги радянської влади». І після такої заяви ніхто не міг висловлювати іншу точку зору.

Ведуча. Насправді в селян усе забрала влада, всі фонди: продовольчий, фуражний, насінневий. Це був розбій, свідомо спрямований на фізичне винищення українців. Масове голодування почалося ще в грудні 1931 року й тривало до вересня 1933 р. 22 місяці народ страждав, мучився, умирав.

Ведучий. Жажливим випробуванням для українців став 1932 рік, упродовж якого масово гинули люди в містах і селах. Пропонуємо вам переглянути відеорепортаж телеканалу новин «24» про Голодомор 1932-33-их років.

Хай будуть докором насильству й зраді,
Допоки наша нація жива.

(Після цього звучить пісня «Свіча».)

Ведуча. Пам'ять – нескінченна книга, у якій записано все: і життя людини, і життя країни. Багато сторінок уписано криваво-чорним кольо-

ром. Читаєш і подумки здригаєшся від жаху. Особливо вражають сторінки, де викарбовано слова про голод. Немає страшнішої смерті, ніж повільна смерть від голоду.

Ведучий. Від нестерпного довготривалого голоду затьмарювалася свідомість людей. Доволі поширеним був канібалізм. За словами очевидця, якому в 1933-ому було 6 років: «Жили всі закрито, мати на засов закривала хвіртку й кричала, щоб ми не виходили за цю хвіртку, бо на вулиці, що поряд, їли дітей».

Читець 1. «У 1932 р. ми змушені були продати корову, щоб купити якісь продукти. Мама обмінювала рядна на продукти, але в кого було обмінювати, якщо скрізь було пусто. Весною ми крадькома ходили по краю поля й рвали коню-

якої іншої країни. Голод, який, і це вже стократно доведено, був навмисне влаштований з метою зламати й знищити українське селянство, що є основою української нації.

Читець 4. У 1933 р. помічник Сталіна на Україні Мендель Хатаєвич, що керував компанією зер-

нозаготівель, із гордістю заявляв: «Між селянами й нашою владою точиться жорстока боротьба. Це боротьба на смерть. Цей рік став випробуванням нашої сили та їхньої витривалості. Голод показав їм, хто тут господар. Він коштував мільйонів життів, але колгоспна система існуватиме завжди. Ми виграли війну!»

Читець 5. Під керівництвом надзвичайної хлібозаготівельної комісії Молотова загони партійних активістів у пошуках зерна нищпорили в кожній хаті, зривали підлогу, залазили в колодязі. Навіть тим, хто пухнув з голоду, не дозволяли лишати собі зерно.

Читець 6. Отже, основними причинами Голодомору в Україні стали:

1) вивезення до останнього кілограма зерна

українського народу. Голодомор в Україні 1932-1933 років офіційно визнали геноцидом українського народу й засудили чимало країн світу.

Ведучий. 23 жовтня 2008 р. Європарламент визнав Голодомор в Україні злочином проти людства й висловив співчуття українському народу.

Ведуча. 28 квітня 2010 р. Парламентська асамблея Ради Європи схвалила резолюцію про вшанування пам'яті загиблих у результаті голоду 1932-1933 років в Україні та інших республіках колишнього Радянського Союзу, ушанувавши пам'ять загиблих від голоду й засудивши жорстоку політику сталінського режиму.

Читець 1.

Зроніть сльозу. Бо ми не мали сліз.
Заплачте разом, а не наодинці.
Зроніть сльозу за тими, хто не зріс,
Що мали зватись гордо – українці.

Читець 2.

Заплачте! Затужіть! Заголосіть!
Померлі люди стогнуть з тої днини
Й благають: українці, донесіть
Стражденний біль голодної країни.

Читець 3.

Згадайте нас – бо ми ж колись жили.
Зроніть сльозу, і хай не згасне свічка!
Ми в цій землі житами проросли,
Щоб голоду не знали люди вічно.
(Перегляд відеоролику «Засвіти свічку пам'яті».)

Ведуча. Життя людське – найсокровенніший дар Божий, і кожне – дорожче понад усі цінності земні й небесні, і кожне має зберегтися в пам'яті поколінь і нинішніх, і грядущих, бо ми люди.

Ведучий. Дотепер ми не знаємо імен усіх, хто загинув від голодної смерті, їх не називали героями. Їм не ставили пам'ятників чи обелісків... А нас заставляли просто про це забути. Але пам'ять не можна знищити!

Ведуча. Україна пам'ятає!

Ведучий. Світ визнає!